

ADHD – är vi på rätt väg?

Etiska aspekter på ADHD

Ett seminarium arrangerat av Statens medicinsk-etiska råd (Smer)
Rosenbads konferenscenter den 9 oktober 2014

Antalet ADHD-diagnoser hos barn, ungdomar och vuxna har ökat kraftigt de senaste decennierna. Beteenden som tidigare betraktats som normala variationer klassas numera i större utsträckning som neuropsykiatriska diagnoser eller funktionsnedsättningar. Även förskrivningen av ADHD-läkemedel har ökat kraftigt.

En rad olika frågor av etisk karaktär aktualiseras av ämnet ADHD. Vad innebär det för individen att få en ADHD-diagnos?

Vilka problem medför över- respektive underdiagnostisering?

Vilka olika synsätt finns på diagnosen?

Vad innebär den stora ökningen av ADHD-diagnoser för samhället? För synen på sjukdom och normalitet?

Program

09.30–10.00 *Registrering, kaffe*

10.00 **Inledning**

Kjell Asplund, ordförande i Smer
Moderator: Åsa Nilsson, Smer

10.05–10.55 **ADHD – diagnostik och behandling**

10.05 **Ingemar Engström, Smer**

Etiska aspekter på diagnostik och behandling vid ADHD

10.20 **Lena Nylander, Psykiatri Skåne**

ADHD hos vuxna – över- eller underdiagnostik?

10.35 *Diskussion och frågor*

10.55–11.50 **Läkemedel – trender och förskrivningsmönster**

10.55 **Mikael Hoffmann, Stiftelsen Nätverk för läkemedelsepidemiologi (NEPI)**

Vad visste vi, vad kunde vi ha vetat och vad vet vi inte om förskrivningen av ADHD-medel?

11.15 **Anders Blanck, Läkemedelsindustriföreningen (LIF)**

Läkemedelsindustrins roll

11.25 **Barbro Westerholm, Smer**

ADHD-läkemedel: kommentar från ett etiskt perspektiv

11.30 *Diskussion och frågor*

11.50–12.10 *Bensträckare, frukt*

12.10–13.10 **ADHD, kriminalitet och missbruk**

12.10 **Niklas Långström, Kriminalvården**

ADHD och kriminalitet – risk och behandling

- 12.30 **Maija Konstenius, Karolinska Institutet**
Missbruk och beroende
- 12.40 **Christer Karlsson, Kriminellas revansch i samhället (KRIS)**
ADHD utan medicin – fungerar jättebra!
- 12.50 *Diskussion och frågor*
- 13.10–14.00 *Lunch, Rosenbads restaurang*
- 14.00–15.00 Skola och uppväxt**
- 14.00 **Eva Hjärne, Göteborgs universitet**
Att platsa i en skola för alla
- 14.20 **Pia Eresund, Riksföreningen Psykoterapicentrum (RPC)**
Ett psykodynamiskt perspektiv på ADHD
- 14.30 **Georgios Karpathakis, Underbara ADHD**
Att (över)leva med ADHD
- 14.40 *Diskussion och frågor*
- 15.00–15.30 *Kaffe*
- 15.30–16.40 Normalitet – hur får man vara? Hur ser vi på diagnoserna?**
- 15.30 **Karin Johannisson, Uppsala universitet**
Varför är det så svårt att tala om ADHD? Diagnosen som maktmedel
- 15.50 **Fredrik Svenaeus, Södertörns högskola**
Vad betyder en ADHD-diagnos? Olika innebörder av normalitet
- 16.00 **Malena Ranch, Attention**
Normalitet och ifrågasättande – hur ska vi få plats och möjligheter att lyckas
- 16.10–16.40 **Avslutande diskussion**
I panelen: Karin Johannisson, Fredrik Svenaeus, Malena Ranch, Sven-Olov Edvinsson och Ingemar Engström

Medverkande

Kjell Asplund	Ordförande i Smer, professor emeritus i medicin vid Umeå universitet
Åsa Nilsson	Sakkunnig i Smer, professor i medicinsk psykologi, psykiater och författare
Ingemar Engström	Sakkunnig i Smer, professor i barn- och ungdomspsykiatri vid Örebro universitet
Lena Nylander	Med dr, överläkare i psykiatri, Psykiatri Skåne
Mikael Hoffmann	Med dr, överläkare i klinisk farmakologi, chef för stiftelsen Nätverk för läkemedelsepidemiologi (NEPI)
Anders Blanck	VD för Läkemedelsindustriföreningen (LIF)
Barbro Westerholm	Ledamot i Smer, professor emerita i läkemedelsepidemiologi, riksdagsledamot
Niklas Långström	Professor i psykiatrisk epidemiologi, forskningsledare vid Kriminalvården
Maija Konstenius	Med dr, psykolog och forskare, Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet
Christer Karlsson	Förbundsordförande, Kriminellas revansch i samhället (KRIS)
Eva Hjärne	Docent, Institutionen för Pedagogik och Specialpedagogik, Göteborgs universitet
Pia Eresund	Fil dr, leg psykolog och leg psykoterapeut
Georgios Karpathakis	Grundare och verksamhetschef, Underbara ADHD
Karin Johannisson	Professor i idé- och lärdoms historia, Uppsala universitet
Fredrik Svenaeus	Professor i den praktiska kunskapens teori, Södertörns högskola
Malena Ranch	Projektledare Unga vuxna-projektet, Riksförbundet Attention
Sven-Olov Edvinsson	Ledamot i Smer, överläkare vid Norrlands universitetssjukhus